

Brister i likabehandlingsarbetet

Skolor som inte tar barns rättigheter på allvar kommer att rapporteras

Från och med 1 april 2006 kom det en ny lag i Sverige som ålade alla skolor att ha en likabehandlingsplan. Planen har som mål att motverka diskriminering och kränkande behandling innan det uppstår samt att ge direktiv för hur skolan ska arbeta förebyggande. Tanken är mycket god och ställer höga krav på skolan för att garantera en trygg miljö för våra barn. Bland annat ska planen upprättas tillsammans med barnen eller vårdnadshavare, bygga på kartläggningar och erfarenheter som har gjorts på skolan och uppdateras varje år. Tyvärr är det sällan som det ser ut så här på skolorna.

Örebro rättighetscenter gjorde under sommaren 2007 en undersökning där vi begärde att få ta del av skolors likabehandlingsplaner i Örebro län. Ett mejl med efterföljande påminnelser skickades ut till rektorer på 147 grundskolor (åk 1-9) i länet och sammanlagt var det 112 skolor som slutligen svarade. Detta innebär att det var hela 35 skolor som inte brydde sig om att dela med sig av ett offentligt

dokument som de enligt lag måste ha och som de måste dela med sig av vid en förfrågan.

Resultatet visar i korthet att av de 147 skolor var det endast 91 skolor som disponerade en likabehandlingsplan. Vad som är ännu värre var att endast 27 procent av de inskickade likabehandlingsplanerna levde upp till lagens krav på vad en likabehandlingsplan ska innehålla! Slutsatsen blir att även om skolorna har en likabehandlingsplan är det sällan som den är korrekt framtagen eller utformad.

De konsekvenser som följer med brister i likabehandlingsarbetet är att barnens rättsäkerhet sätts ur spel. Om inte skolan har goda och fungerande rutiner för hur personalen ska agera vid diskriminering och kränkningar är det barnen som blir lidande. Detta är något som vi på Örebro rättighetscenter har märkt då vi det senaste nio månaderna har hjälpt vårdnadshavare vid fem tillfällen att anmäla skolor i Örebro län till barn- och elevombudet (BEO).

(Ett av dessa ärenden togs upp i NA 2008-02-13 och handlar om en 10 årig pojke som har dyslexi).

De fem anmälningarna rör händelser där barn har blivit kränkta i skolan under flera års tid, något som har pågått trots att föräldrarna har uppmärksammat kränkningarna till både lärare och rektor. Kränkningarna rör inte bara, vilket ofta är första tanken, händelser där ett barn kränker ett annat barn. I anmälningarna förekommer också händelserna när lärare kränker och diskriminerar barn, vuxna som är där för att se till att barnen mår bra och inte far illa under skoltiden. De fem anmälningar utreds just nu av barn- och elevombudet. Fyra av skolorna ligger i Örebro kommun och tre har Örebro kommun som huvudman och en skola är en friskola. Den femte skolan har Nora kommun som huvudman.

I januari 2009 kom en ny lag som möjliggör för Nämnden mot diskriminering att förelägga

vite till skolor som inte har upprättat en korrekt likabehandlingsplan. Örebro rättighetscenter kommer att agera i lagens riktning och börja rapportera skolor som inte tar barnens rättsäkerhet på allvar. Örebro rättighetscenter kommer också fortsättningsvis att hjälpa barn som blir utsatta för diskriminering eller kränkande behandling genom stöd och juridisk rådgivning till vårdnadshavare. Dessutom finns det en önskan att stödja skolor i Örebro län med deras likabehandlingsarbete, ett samarbete som Örebro rättighetscenter redan har inlett med ett flertal skolor runt om i länet. Men om så ska ske är det viktigt att skolornas huvudmän, i regel kommunerna, tar sitt ekonomiska ansvar för en trygg och säker skolmiljö för våra barn och ungdomar.

LARS THORNBERG

Verksamhetsansvarig Örebro rättighetscenter, Pressansvarig Sveriges Antidiskrimineringsbyrå

Debattartikel i Nerikes Allehanda den 29 mars.